

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

DIGITALIZATION OF INTELLECTUAL ASSETS OF THE ENTERPRISE

Анотація: проілюстровано тренди впровадження диджиталізації підприємствами, зазначено форми, напрями, етапи та перешкоди на шляху її впровадження.

Abstract: trends in the implementation of digitization by enterprises are illustrated, the forms, directions, stages and obstacles on the way to its implementation are indicated.

Цифрове підприємництво в сучасному світі є важливим економічним сектором, який привертає увагу підприємців, інвесторів та урядових органів. Воно надає нові можливості для створення бізнесу та розвитку економіки в цілому.

Пандемія коронавірусу значно прискорила процес диджиталізації у бізнесі. Ключовими аспектами, які стали особливо актуальними в контексті коронавірусної кризи це: віддалена робота, оскільки багато компаній були змушені перейти на віддалену роботу через закриття офісів та обмеження на громадський транспорт, що призвело до появи нових цифрових інструментів та платформ для співпраці, комунікації та управління проектами; онлайн-торгівля - закриття фізичних магазинів та обмеження на відвідування торгових точок призвели до зростання попиту на онлайн-торгівлю, тому багато підприємств перейшли на електронну комерцію або розширили свою присутність в Інтернеті; віддалене навчання та тренінги - освітні та тренінгові програми також перейшли в онлайн-формат, а віддалені навчальні платформи стали надзвичайно популярними серед учнів та студентів, а також серед компаній, які надають корпоративне навчання своїм співробітникам; збільшений попит на онлайн-сервіси такі як доставка їжі, онлайн-консультування лікарів, віддалені фітнес-заняття тощо, підприємства перейшли на цифровий формат надання послуг для забезпечення безпеки та зручності клієнтів; актуалізація питання кібербезпеки - зростання роботи в онлайн-режимі призвело до збільшення загроз кібербезпеки, тому підприємства змушені були звернути більше уваги на захист своїх даних та інформаційних систем від кібератак та шахраїв. В цілому, пандемія коронавірусу суттєво вплинула на спосіб, яким бізнес функціонує, прискоривши процес його диджиталізації. Багато змін, які стали

необхідними у зв'язку з кризою, залишаються актуальними наразі, оскільки вони відповідають новим реаліям та потребам сучасного світу.

Разом з тим, диджитал може бути значним інтелектуальним активом для підприємства, особливо в сучасному цифровому середовищі. Цифрові технології та активи можуть включати в себе широкий спектр електронних ресурсів, програмного забезпечення, баз даних, веб-сайтів, мобільних додатків, патентів, торгових марок, контенту та інших цифрових активів, які використовуються для розвитку бізнесу. Тому важливо ефективно управляти цими інтелектуальними активами та використовувати їх на користь бізнесу.

І.М. Репіна у своїй публікації зазначає що «за сучасних умов підприємницької діяльності, категорії: «інформаційні системи», «інформаційні технології» та Смарт-технології є базисом управління підприємством, важливими факторами розвитку та залежать від сформованості інтелектуального капіталу. Інформаційні системи, як інструмент управлінської діяльності, застосовують для формування і реалізації стратегії бізнесу, для організації підприємницької діяльності з метою реалізації підприємницьких цілей. Таким чином, інформаційні системи спрямовуються на підвищення ефективності та конкурентоспроможності, посилення ринкових позицій, виявлення та управління ринковими ризиками.» [1]. Детальніше слід зупинитися на ключових аспектах, які роблять диджитал інтелектуальним активом підприємства:

✚ Цифрові продукти та послуги: Це може включати в себе програмне забезпечення, мобільні додатки, веб-сайти, електронні книги, відеоуроки, онлайн-курси та інші цифрові продукти, які створюються та розповсюджуються підприємством.

✚ Дані та аналітика: Цифрові дані про клієнтів, ринок, продукти та процеси є важливим ресурсом для підприємства. Вони використовуються для прийняття рішень, розробки стратегій та забезпечення конкурентоспроможності.

✚ Цифрові патенти та інтелектуальна власність: Патенти на цифрові технології, винаходи, програмне забезпечення та інтелектуальна власність можуть стати важливим активом для захисту інновацій та конкурентних переваг.

✚ Інфраструктура та технології: Інфраструктура ІТ, комп'ютерні програми, облікові системи, хмарні сервіси та інші технології є ключовими елементами, які дозволяють підприємствам функціонувати та розвиватися в цифровому світі.

✚ Відносини з клієнтами та маркетинг: Цифрові канали комунікації з клієнтами, соціальні медіа, електронна пошта, контент-маркетинг та інші інструменти допомагають підприємствам будувати та зберігати відносини з клієнтами та залучати нових клієнтів.

✚ Електронна комерція та цифрові платформи: Онлайн-продажі, електронна комерція, цифрові майданчики та маркетплейси є важливими компонентами цифрового активу підприємства.

У сучасному цифровому економічному середовищі успішні підприємства визначаються не тільки матеріальними активами, а й великою мірою своїми інтелектуальними та цифровими ресурсами. Вміння ефективно управляти цими активами може бути ключовим для успіху підприємства в сучасному світі.

Поряд з тим, існують кілька проблемних питань, пов'язаних з розглядом диджиталу як інтелектуального активу підприємства. Деякі з них включають:

- ✚ Захист інтелектуальної власності
- ✚ Безпека даних
- ✚ Управління ризиками
- ✚ Ліцензіювання та договори з третіми сторонами
- ✚ Технологічні зміни та оновлення
- ✚ Відсутність стандартів та регуляцій.

Ці проблеми вимагають уважного управління та стратегічного підходу до використання та захисту цифрових активів підприємства. Розробка чіткої політики безпеки даних, ефективне ліцензіювання та управління ризиками можуть допомогти підприємствам забезпечити успішне використання своїх цифрових активів і зберегти їхню конкурентну перевагу.

Розвиваючи дане питання не можна оминати увагою позитивні приклади диджитал підприємництва, які показують різноманітність сфер, де можна застосовувати диджитал підприємство для успішного бізнесу в інтернеті, зокрема:

- ✓ Інтернет-магазини: Створення та управління інтернет-магазином, де товари продаються в Інтернеті. Наприклад, Amazon, eBay, або Etsy.
- ✓ Веб-розвиток та дизайн: Послуги з розробки веб-сайтів, веб-дизайну, а також розробка та продаж веб-сервісів та програмного забезпечення.
- ✓ Цифровий маркетинг: Компанії, що спеціалізуються на інтернет-маркетингу, такі як агентства з контекстної реклами, рекламні агентства у соціальних медіа, агентства зі змісту та інші.
- ✓ Фріланс: Платформи для фрілансерів, які надають послуги з веб-розробки, дизайну, копірайтингу, програмування та інших сфер.
- ✓ Блогерство та контент-креаторство: Створення власного вмісту (текстового, відео, аудіо) для монетизації через рекламу, спонсорські контенти, підписку або пожертвування.
- ✓ Електронна освіта: Платформи для навчання в Інтернеті, включаючи онлайн-курси, вебінари та електронні підручники.
- ✓ Спільноти та форуми: Створення та управління онлайн-спільнотами або форумами, які об'єднують людей за спільними інтересами.

Новатором в даному напрямку в Україні є:

- ✓ Rozetka.ua: Rozetka - один з найбільших онлайн-роздрібних маркетплейсів в Україні. Вони успішно розвиваються у сфері електронної комерції, надаючи широкий асортимент товарів та послуг, а також запроваджуючи інноваційні технології в області логістики та обслуговування клієнтів [2].
- ✓ Jooble: Jooble - це пошукова система вакансій, яка поєднує в собі дані з різних сайтів роботи. Стартап успішно розвивається як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку, надаючи користувачам зручні інструменти для пошуку роботи та роботодавцям - можливість привернення кваліфікованих кадрів [3].

✓ GitLab: GitLab - це платформа для керування розробкою програмного забезпечення на базі Git, яка набула великої популярності серед розробників. Компанія була заснована українцем Дмитром Западнім та зараз має штаб-квартиру у Сан-Франциско, але також має офіси у Києві та інших містах України [4].

✓ Ajax Systems: Ajax Systems - це український виробник безпечності та автоматизації для будинку та бізнесу. Компанія швидко розвивається та впроваджує інноваційні технології у своїх продуктах, що дозволяє їй займати лідируючі позиції [5].

✓ Grammarly: Хоча штаб-квартира Grammarly розташована в Сан-Франциско, компанія була заснована українськими підприємцями Максимом Лінцем та Александером Шейнсом. Grammarly - це інтернет-платформа, яка надає послуги редагування та корекції тексту за допомогою штучного інтелекту [6].

Ці компанії є лише деякими прикладами успішного диджитал підприємництва в Україні. Вони демонструють потенціал українських підприємців у цифровій економіці та їх здатність створювати високоякісні продукти та послуги для міжнародного ринку.

Таким чином, як підсумок можна стверджувати, що диджитал грає ключову роль у формуванні інтелектуального активу підприємства і має велике значення для його успіху та конкурентоспроможності. Диджиталізація підприємства сприятиме розвитку нових видів бізнесової діяльності, формуванню нової якості економічних відносин, розкриттю інтелектуального і креативного потенціалу усіх працівників. В цілому, диджитал технології відіграють важливу роль у формуванні, захисті, комерціалізації та управлінні інтелектуальною власністю підприємства в сучасній цифровій економіці.

Література

1. Рєпіна І.М., Гончар А.В. «Інтелектуальний капітал у процесах диджиталізації підприємницької діяльності», Вісник Хмельницького національного університету, Вип. № 6, 2020. <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/03/11-1.pdf>
2. <https://rozetka.com.ua/ua/pages/about/>
3. <https://ua.jooble.org/ea/about>
4. <https://about.gitlab.com/>
5. <https://ajax.systems/ua/about/>
6. <https://www.grammarly.com/>
7. Жосан Г. Стан розвитку диджиталізації в Україні. Економічний аналіз. 2020. Том 30. № 1. Частина 2. С. 44–52. <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.0>
8. Digitalization Solutions Development. 2021. <https://woxapp.com/industries/-digitalizationsolutions-development/>.
9. Диджиталізація: як не втратити конкурентну перевагу. 2021. <http://www.management.com.ua/notes/digital-innovation.html>.
10. Бутнік-Сіверський О.Б. Інтелектуальний капітал: теоретичний аспект. Інтелектуальний капітал. 2002. № 1. С. 16–27

References

1. Repina I.M., Gonchar A.V. "Intellectual capital in the processes of digitization of entrepreneurial activity", Bulletin of the Khmelnytskyi National University, Vol. No. 6, 2020 <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/03/11-1.pdf>
2. <https://rozetka.com.ua/ua/pages/about/>
3. <https://ua.jooble.org/ea/about>
4. <https://about.gitlab.com/>
5. <https://ajax.systems.ua/about/>
6. <https://www.grammarly.com/>
7. Zhosan, H. (2020). The state of development of digitalization in Ukraine. Ekonomichnyi analiz, 30, 1(2), 44-52. doi: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.02.044>.
8. Digitalization Solutions Development. (2021). Retrieved from <https://woxapp.com/industries-/digitalization-solutions-development/>
9. Digitalization: how not to lose competitive advantage. (2021). Retrieved from <http://www.management.com.ua/notes/digital-innovation.html>.
10. Butnik-Siverskyi O.B. Intelektualnyi kapital: teoretychnyi aspekt. Intelektualnyi kapital. 2002. № 1. S. 16–27